

РЕЦЕНЗИЈА

**НА РАКОПИСОТ ЗА Е-УЧЕБНИК „ЕКОНОМИКА НА ПРЕТПРИЈАТИЕ”
ОД АВТОРИТЕ Д-Р КРУМЕ НИКОЛОСКИ И М-Р ВЛАТКО ПАЧЕШКОСКИ,
ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ, УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ” – ШТИП**

Врз основа на одредбите од Статутот и Правилникот за единствените основи за остварување на издавачка дејност на Универзитет „Гоце Делчев” во Штип, како и Одлуката за формирање на рецезентска комисија, Наставно-научниот совет на Економски факултет – Штип, на 108. седница одржана на 30.11.2015 г. донесе Одлука за рецензирање на универзитетски учебник. Се избираат рецензентите:

- проф. д-р Трајко Мицески, редовен професор на Економски факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип;
  - проф. д-р Димко Димков, редовен професор во пензија на Економски факултет – Прилеп при Универзитет „Св. Клемент Охридски“ – Битола,
- за изготвување на извештај - рецензија на приложениот ракопис „Економика на претпријатие” од авторите проф. д-р Круме Николоски и м-р Влатко Пачешкоски, наменет за студентите на прв циклус студии на Економски факултетот при Универзитет „Гоце Делчев” во Штип.

По прегледот на ракописот, Комисијата до Наставно-научниот совет на Економски факултет го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Општи податоци за ракописот

Трудот претставува, според содржината и начинот на разработка, дело во кое на оригинален начин улогата и значењето на претпријатијата за економскиот систем и принципите на нивно егзистирање и функционирање. Меѓутоа се даваат насоки, сугестии и препораки за надминување и спречување проблеми коишто произлегуваат од работењето во претпријатието и стратегии и насоки за успешен раст и развој. Учебникот е актуелен, инкорпорира богата содржина, теориски е убедливо артикулиран во образложувањата, ставовите, заклучоците и препораките се добро аргументирани и релевантни. Имајќи го предвид тоа, овој труд претставува солидна база за конципирање на крупни зафати и стратегии во имплементирањето на деловната политика во претпријатијата. Всушност, авторите истакнуваат дека претпријатието како еден од субјектите на стопанскиот систем е предмет на интересирање и истражување на науката и современата практика. До таквиот интерес се доаѓа поради фактот што претпријатието има големо значење, како за човекот како индивидуа, така и за националната економија. Значењето на претпријатието за општествениот и стопанскиот живот произлегува од улогата што ја врши во облик на бруто домашниот производ. Предмет на истражување на трудот е конкретната економска активност на претпријатијата, со цел изнаоѓање на законитостите и принципите на нивно функционирање и развој.

Податоци за обемот на ракописот

Ракописот е напишан на А4 формат, нормален проред, фонт Ariel со македонска поддршка, големина на буквите 11, со вкупно 202 страници. Станува збор за задолжителен предмет на насоките Финансиски менаџмент, Банкарство, финансии и осигурување, Менаџмент и претприемништво и Меѓународна економија, како и на новите наставни програми на насоката Бизнис економија. Ракописот е компатибилно подготвен според Наставната програма и барањата кои се поставуваат пред студентите, а кои се однесуваат на реализација на наставните часови во рамките на предметот Економика на претпријатија. Обемот на ракописот и неговата содржина ги задоволува критериумите според бројот на часови и според одредбите од Правилникот за единствените основи за остварување на

издавачка дејност на Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип. Приложениот ракопис е во согласност со наставната програма и ја опфаќа наставната материја за студиската програма за која е наменет.

Податоци за постоење на сличен или ист наслов

Кај нас до сега се презентирани трудови од областа на економика на претпријатие, но основите за економската активност на претпријатијата од кои треба да се стекнат основните знаења не се разработуват на ваков начин. Учебникот претставува научен материјал со висок квалитет кој може да го користи стручната, експертската јавност, студентите и сите кои работат на раководни функции, особено во креирањето на деловните политики во претпријатијата. Од аспект на научниот пристап на авторите во нивната прецизна елаборација, значење и објаснување на економската проблематика ги потенцираат факторите коишто ги поттикнуваат различните пристапи и перспективи на една економија.

Краток опис на содржината

Трудот е систематски и логички подреден во десет дела. Авторите, целокупно и систематично ги обработуваат: економиката на претпријатие како посебно научна дисциплина; дефинирање на претпријатието и претпријатието како основен субјект во пазарното работење; видови на претпријатија; претпријатието и опкружувањето; претприемач и претприемништво; управување со средствата во претпријатието; трошоците во претпријатието; управување со квалитетот – економијата во претпријатието (продуктивност, економичност и рентабилност); ефикасност и ефективност; управување со резултатите од претпријатието и стратегија за раст и развој на претпријатието.

Притоа основна задача е проучување и анализирање на односите помеѓу резултатите на репродукцијата и вложувањата на основните елементи во процесот на репродукција за остварување на тие резултати, со цел за минимално ангажирање и трошење на средствата и работната сила а да се остварат максимални резултати.

Со оглед на тоа што вложувањата и резултатите претставуваат последица на дејството на различни фактори кои се од интерна и екстерна природа. Имајќи го тоа предвид, економиката настојува да открие зошто функционирањето на претпријатијата се одвива на одреден начин, кои се факторите што го одредуваат таквото функционирање и каков е интензитетот на нивното поединечно влијание. И на крај, сложената, динамична и променлива средина во која претпријатието функционира и ги остварува своите цели ја наметнува потребата за решавање на проблемите и предизвиците не е доволна само една научна дисциплина, туку е нужно вклучување и на други научни дисциплини.

Како рецензентска комисија ќе истакниме дека ракописот е изработен со примена на методите на научноистражувачка работа, присутни се аналитичкиот пристап, индуктивниот и дедуктивниот метод, метод на квалитативна и квантитативна анализа, методот на компарација и научната проценка. Заклучоците наведени во ракописот се резултат на методологијата на научното истражување.

ЗАКЛУЧОК

Ракописот за е-универзитетски учебник „Економика на претпријатие” од авторите проф. д-р Круме Николоски и м-р Влатко Пачешкоски ја разработува целокупно проблематиката на економското функционирање на стопанските субјект, со што нуди решенија за обезбедување ефикасно и функционално справување со тековните проблеми, како и нудење на насоки, сугестии и препораки за соодветни решенија за нивно надминување и стратегии за нивни раст и развој. Како нов труд од ваков вид кај нас, истиот ќе предизвика интерес кај сите оние што се занимаваат со проблематиката на економика на претпријатијата, но не само како литература за изучување, туку и пошироко, особено од корист ќе им биде на оние што работат на разни задачи од микроекономската политика. Исто така, во трудот се нагласува и на експлицитен начин се елаборирани и дефинирани улогата и значењето на претпријатието во економскиот систем, посебно во процесите на репродукција и економските принципи преку кои претпријатијата успешно ќе ги остваруваат резултатите.

Како рецензенти цениме дека трудот со наслов „Економика на претпријатија” ќе предизвика голем интерес кај нашата јавност, како кај студентите, така и кај сите други кои се занимаваат со проучување на микроекономијата. Во овој труд ќе најдат одговор на бројни прашања кои треба да ги изучуваат и со кои се среќаваат при нивното работење. Поради ова, со големо задоволство го препорачуваме за издавање како е-универзитетски учебник и да биде објавен како посебно истражување со огромен научен придонес.

Согласно со нашиот презентирани извештај, ракописот во целост ги задоволува критериумите и условите за издавање е-универзитетски учебник пропишани според Правилникот за единствените основи за остварување на издавачка дејност на Универзитет „Гоце Делчев” – Штип.

Рецензентската комисија има чест да го предложи ракописот „Економика на претпријатие” од авторите проф. д-р Круме Николоски и м-р Влатко Пачешкоски да биде издаден во електронска форма како е-универзитетски учебник за потребите на студентите на додипломските студии на Економски факулте при Универзитет „Гоце Делчев” – Штип.

РЕЦЕНЗЕНТИ

Проф. д-р Трајко Мицески, редовен професор, с.р.
Проф. д-р Димко Димков, редовен професор, с.р.